

Samråd mellan Region Västerbotten och patient- och funktionshinderrörelsen

Tid och plats

2025-11-24, klockan 13:00 – 15:00

Digitalt via Teams

Närvarande

Kerstin Hamre, regional utvecklingsförvaltning
Anna Dahlén, ordförande mellan klockan 13:00 – 14:30
SivLouise Orädd, Funktionsrätt (astma- och allergiförbundet)
Frida Gustavsson, Funktionsrätt (nätverket unga vuxna, och RBU VB)
Birgitta Johansson, Funktionsrätt (Hjärnkoll)
Gudrun Eliasson, Hjärt- och lungsjukas förening
Ken Shaw, kanslichef Funktionsrätt
Kjell-Åke Nilsson, Funktionsrätt (Diabetesförbundet)
Lars Lundgren, chef på kanslienheten Region Västerbotten
Marie-Louise Ahlqvist, Synskadades Riksförbund
Svante Granberg, Funktionsrätt (PSO)
Ann-Mari Alenius, Funktionsrätt (FUB)
Gabrielle Eriksson, strateg Ledningsstaben
Anders Olsson, RTP
Anders Jonsson, Funktionsrätt (Neuro)
Emma Brännström, sekreterare
Roland Nilsson, Funktionsrätt (HRF)
David Grahn, Funktionsrätt (HRF)
Ulrika Johansson, kommunikationsstrateg
Carina Gustavsson, utvecklingsledare inom folkhälsoenheten RV
Lars Isaksson, distriktsköterska Umeå Kommun

Dagordning

13:00 – 13:10 Inledning

Anna Dahlén har ordförandeskapet mellan kl 13:00 – 14:30, och ersätter alltså ordförande Kenneth Andersson samt vice ordförande Elmer Eriksson eftersom de är frånvarande. Anna hälsar välkomna och justerar utses. Ann-Mari Alenius justerar.

13:10 – 13:30 Aktuellt från samrådsparter

Anders Olsson, RTP, informerar om att han ersatt Urban Clarin, som gått bort.
SivLouise Orädd, ny i samrådet, representerar astma- och allergiförbundet.

Funktionsrätt informerar om att man har genomfört medlemssamverkansmöte för alla medlemsföreningarna där man diskuterar vilka frågor som ska upp i samrådet.

Den 14–16 november anordnade tankesmedjan Respekt tillsammans med ett antal samarbetspartner och Kinna Skoglund ett Open Space för demokrati. Man jobbar mycket med informationsspridning mellan de föreningar man har men även externt. Man jobbar även med frågan om Hjälpmedelsrådet. Hjälpmedelskoordinator bjuds in till kommande samråd. Information om de dialoger man haft med myndigheten för Delaktighet under året, där man pratat om FN:s rekommendationer till Sverige för att vi på ett bättre sätt ska leva upp till Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Inom Funktionsrätt jobbar man med att skriva en ansökan till Allmänna Arvsfonden för projektet FUNKA! Samarbetspartens är RV, Gold of Lappnad, Sampona. Man arbetar också med att tillgänglighetsgöra kollektivtrafiken.

SRF berättar om att de besökte vårdgymnasiet i Umeå där man berättar om synnedsättning och vilka utmaningar det innebär.

Man arbetar med verksamhetsplanering 2026. Stort fokus på utbildningar av användandet av smarta telefoner. Det finns ett skriande behov hos synskadade när det gäller detta med digitala verktyg. Man arbetar för att etablera ett samarbete med Finland, inom sitt SRF.

Kerstin Hamre, tjänsteperson från regional utveckling, informerar om att hon tillsammans med Isabell Zemrén försökt få till en förstudie om Kultur på Recept. Tyvärr beslutade man att inte bevilja detta. I samrådet pratar man om att det är väldigt synd att dessa frågor inte tas vidare eftersom man ser stora vinningar med att jobba med kultur på recept, både ekonomiskt, socialt och hälsomässigt. RUF har tillsammans med samforma och Rädda Barnen sökt förstudiemedel till en studie som heter: Ett nytt samhällskontrakt - ökad kapacitet för barn och ungas delaktighet i regional utveckling. Ansökan om en förstudie avslogs men man tyckte att den var bra och bad oss skicka den inför nästa utlysningssommar. [Sustaingov](#) har 4 fokusområden som det går söka medel ifrån, och vi sökte från område 4 = Framtidens samhällskontrakt – förnyad relation mellan invånare och offentlig sektor. Kerstin slutar sista januari, och efterträdare är på gång.

13:30 – 13:55 Regionens arbete med kriskommunikation

En presentation av regionens arbete med kriskommunikation hålls av Ulrika Johansson, kommunikationsstrateg. Bildspel delges.

Kommunikation i kris är väldigt viktigt och kommunikationsenheten är med i alla händelser, stora som små. Syftet med god kommunikation är att minska konsekvenser av händelser och skapa en trygghet att alla får korrekt information. I detta arbete är det viktigt man är väl förberedd, vilket man jobbar mycket med i fredstider/tider utan kris. Man ser behov av att stärka robustheten. En stor utmaning i kris är att man behöver kommunicera väldigt snabbt med rätt lite information. Allt beror på typ av händelse, om det är en cyberattack eller olycka – de olika händelserna innebär i sig att olika faktorer påverkar, så som tid, målgrupp, omfattning, hur akut det är osv. Man försöker alltid använda klarspråk och tillgänglighetsanpassa. Viktigt också att komma ihåg att alla människor tillhör flera olika grupper, tex en kvinna är aldrig bara en kvinna. Utmaning finns i att vissa grupper är mer svårnådda än andra och vissa personer följer inte våra ordinarie kanaler, eller om man har bristande språkförståelse, funktionsvariationer eller att man inte litar på den information som delas.

Exempel på insatser under längre kriser: Hushållsutskick, annonsering, teckentolk på presskonferenser, kampanjer på stan, informativa filmer på olika språk, lättläst material, bildstöd, samarbeten med andra aktörer (tex SFI, föreningar osv), lokalt uppsatt information, utskick till nätverk/organisationer, information i vården och lokaler.

Pågående arbete är fokuserat på hur vi på ett effektivt och anpassat sätt kan nå olika grupper vid krig och kris och i detta arbete har en fördjupad målgruppsanalys gjorts, tillsammans med kommunikationsbyrå. Man har identifierat att det inte är en homogen grupp – alla människor tillhör

flera grupper. Närstående och anhöriga kan också räknas som delmålgrupp i vissa sammanhang. Ofta svårare att nå ut till personer som är födda i andra länder. Viktigt att information och material är lättillgängligt (lätta att hitta). Digitala kanaler behöver vara tillgänglighetsanpassade.

Fråga från samrådet om hur man kan använda digitala verktyg i krig/konflikt. Regionen har tagit detta i beaktande och man ser utmaningar i detta scenario. Sveriges Radio har skyldighet att sända. Tips att informera olika aktörer som i sin tur kan kontakta de som finns i "sina" nätverk, till exempel kan regionen kontakta föreningar som i sin tur kontaktar sina medlemmar. Hur samverkan med kommun och Länsstyrelse ut? Det finns ett nätverk där man diskuterar dessa typer av frågor. Vi pratar i samrådet om hur man på bästa sätt skapar kontakt mellan kommunikation och föreningarna. Ulrika ska uppdatera kontaktlistan, så skicka in information till henne:

Ulrika.j.johansson@regionvasterbotten.se

13:55 – 14:05 Paus

14:05 – 14:30 Information om Västerbottens hälsoundersökningar LSS

Lars Jonsson, Umeå kommun, och Carina Gustafsson, Region Västerbotten. Information om arbetet som pågår gemensamt mellan kommun och region med genomförande av Västerbottens hälsoundersökningar (VHU) för målgruppen inom LSS-boende.

VHU fyller 40 år i år och upprinnelsen till denna metod var att man i slutet av 70-talet såg skillnader i dödlighet och Västerbotten hade sämre siffror än riksnittet. Då startade man satsning i Norsjö som nu är spridd i hela länet. Inom VHU är det viktigt att lyfta upplevd hälsa och psykisk hälsa, inte enbart resultat av provtagningar osv. Sedan införandet av VHU ser man att dödligheten har sjunkit och man effekten innefattar alla grupper. Det är mycket kostnadseffektivt att jobba med VHU.

Under dessa år har VHU reformerats och nu senast ligger stort fokus på Nära Vård.

Lars berättar om att folkhälsan ökar i hela landet, men att utvecklingen för vissa grupper inte varit lika positiv. Bland annat personer inom LSS där det finns stora behov av riktade hälsoinsatser. I lagen står att man ska arbeta för att förebygga ohälsa och att vård ska ges på lika villkor. Riktade hälsoinsatser behövs för särskilda grupper för att vården ska vara jämlik. Av denna anledning har man nu utvecklat VHU för målgruppen inom LSS-boende. Det innebär att några sköterskor får vidareutbildas inom VHU för denna målgrupp och sedan utföra undersökningen på boende, kostnadsfritt. Det började som pilot i Vännäs och del av Umeå, men nu sker ett breddinförande. Nu är det inte projekt längre.

En fråga från samrådet om varför inte alla kommuner är med? Lars och Carina är mycket positiva till att fler ansluter sig och ber om hjälp att få kontakt med rätt personer.

Mailadresser till Lars och Carina:

carina.gustafsson@regionvasterbotten.se

lars.jonsson.2@umea.se

Man ser nytta på både individnivå och gruppnivå, övergripande mål är förbättrad hälsa. Man ser att hälsostatus i denna grupp är betydligt sämre, och att det finns vissa svårigheter innan man kan ta till sig insatsen, men generellt sett bedömer man att arbetsmodellen är bra och verksam.

14:30 – 14:45 Regionens arbete med Agenda 2030, Gabrielle Eriksson

Gabrielle Eriksson, strateg på Ledningsstaben, informerar om den samarbetsyta som regionen har för arbete med Agenda 2030, där regionen försöker få in de olika målen i Agenda 2030 i vårt ordinarie arbete. I samarbetsytan ingår samtliga förvaltningar. I regionen finns olika styrdokument, strategier osv som man måste förhålla sig till inom olika områden. Man har även ett nätverk med de fyra nordligaste regionerna. I samarbetsytan träffas man en gång i månaden. Det finns ett delmål i regionstyrelsens nämndplan att ta fram en inriktning och beskrivning av regionens gemensamma hållbarhetsarbete. Detta dokument har stämts av i referensgrupp med samtliga partier.

Demokratiberedningen har haft ett uppdrag att hämta in synpunkter på vad västerbottningen vill förbättra när det gäller regionstyrelsens hållbarhetsarbete utifrån Agenda 2030. Rapporten visar ett tunt underlag eftersom det är väldigt få som vet att Region Västerbotten jobbar med detta. Det kommer ett uppdrag framöver att öka kännedom, engagemang och ägarskap i regionens hållbarhetsarbete. Detta uppdrag kommer riktas till alla nämnder. Man kommer till exempel jobba för att visualisera strategierna.

I samrådet pratar vi om hur funktionshinderrörelsen inkluderas i detta arbete. Även om en strategiska inkludera alla behöver man tydliggöra hur vissa grupper, som lätt glöms bort, blir delaktiga.

14:45 – 14:55 Organisationsbidrag, tydliggjord riktlinje

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade att riktlinjen skulle tydliggöras gällande definitionen av paraplyorganisation. Ett förslag till tydliggjord riktlinje skickades ut till samrådsdeltagarna 8 oktober. Inkomna synpunkter går med till beredningen och nämnden.

Ansökningsblankett för 2026 års föreningsbidrag bifogas dagordningen. Stickprov kommer påbörjas under 2026 och de föreningar som slumpmässigt väljs ut kommer få skicka in handlingar som styrker att medel används ändamålsenligt. Om de skickar direkt till oss skall de skicka på regionen@regionvasterbotten.se och ange diarienummer HSN 1425–2025.

I samrådet diskuteras vad man ska skriva i ansökan under punkten om samverkan med regionen. Man upplever att regionen inte svarar på inbjudningar från föreningarna. Ordförande svarar att en stor del av samverkan sker genom samverkan med Funktionsrätt och genom dessa samråd. En hel del samverkan pågår på verksamhetsnivå också.

En fråga från SRF: Hur går det med utbildning digitala verktyg för synskadades? Ordförande svarar att områdeschef Anna Sundén ska ta denna fråga.

14:55 – 15:00 Samrådstider 2026. Inför varje samråd träffas beredningsgrupp med representanter från samrådsparter.

2 februari klockan 13–15

23 april, klockan 10:00 – 12:00

23 september, klockan 10:00 – 12:00

13 november, klockan 10:00 – 12:00

Alla datum FÖRUTOM 2 februari kan hållas mellan klockan 10:00 – 12:00, vilket var ett önskemål från föreningarna.

UNDERSKRIFTSSIDA

**Detta dokument har undertecknats med avancerade elektroniska
underskrifter:**